

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	16. desember 2022

Sak 151-2022

Tildeling av regionale, konkurranseutsatte forskningsmidler for 2023

Forslag til vedtak:

1. Styret slutter seg til innstilling vedtatt i Samarbeidsorganet for forskning, innovasjon og utdanning i Helse Sør-Øst om fordeling av det øremerkede tilskuddet fra Helse- og omsorgsdepartementet og vedtar tildeling av regionale, konkurranseutsatte forskningsmidler for 2023 i samsvar med innstillingen.
2. Styret slutter seg til innstilling og tildeling av regionale forskningsmidler til prosjekter innen prioriterte områder, jf. styresak 29-2022.

Hamar, 9. desember 2022

Terje Rootwelt
administrerende direktør

1. Hva saken gjelder

Regionale forskningsmidler i Helse Sør-Øst skal fremme helseforskning i regionen og bidra til videreutvikling og kvalitetsforbedring av tjenestene, gjennom utvikling av kunnskap og kompetanse. Forskningsmidlene benyttes for å realisere de regionale forsknings- og innovasjonsstrategiene og for å understøtte hovedmålene i *Regional utviklingsplan 2040*.

De regionale midlene til forskning og innovasjon omfatter det øremerkede tilskuddet til forskning fra Helse- og omsorgsdepartementet («HOD-midlene») og forsknings- og innovasjonsmidler fra det regionale helseforetakets eget budsjett.

For 2023 har styret i Helse Sør-Øst RHF ved behandling av sak 29-2022 vedtatt målretting av regionale forskningsmidler til prioriterte områder. I sak 129-2022 vedtok styret budsjettrammen for de regionale forskningsmidlene for 2023, og avsatte i alt 136 millioner kroner; 126 millioner kroner som søknadspott for den regionale, tematisk åpne utlysningen og inntil 10 millioner kroner til forskningsprosjekter innen prioriterte områder.

Saken redegjør for forslag til tildeling av regionale, konkurranseutsatte forskningsmidler for 2023, inkludert tildeling av regionale forskningsmidler til prioriterte områder.

2. Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Søknadsprosess etter utlysning

Utllysning av forskningsmidlene ble annonsert i juni 2022 i henhold til anbefaling fra det regionale forskningsutvalget og fra Samarbeidsorganet for forskning, innovasjon og utdanning i Helse Sør-Øst.

For 2023 har styret i Helse Sør-Øst RHF ved behandling av sak 29-2022 vedtatt målretting av forskningsmidler for prioritering av prosjekter innen følgende områder:

- **Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring**
 - Studier av sammenhenger mellom arbeidsforhold, sikkerhetskultur og kvalitet
 - Studier av tiltak for å forebygge selvmord og studier som omhandler bruk av tvang
- **Digitale behandlingsformer innen psykisk helsevern**
 - Studier av erfaringer med og effekter av digital behandling og oppfølging
- **Helsekompetanse**
 - Studier av sammenhenger mellom helsekompetanse, mestring og kliniske utfallsmål
 - Studier av effekter av å styrke pasienter og/eller pårørendes helsekompetanse
- **Nye arbeidsformer og ny arbeids- og oppgavefordeling i pasientbehandling**
 - Studier av erfaringer med og effekter av nye arbeidsformer og ny arbeids- og oppgavefordeling i diagnostikk og behandling

Helse Sør-Øst RHF mottok i alt 484 søknader om regionale forskningsmidler ved søknadsfristens utløp 6. september 2022. 20 søknader ble avvist av formelle årsaker etter administrativ gjennomgang, mens fem søknader ble trukket av søkerinstitusjonene. I tillegg oppnådde fem av søknadene tildeling av forskningsmidler gjennom egen utlysning til ikke-universitetssykehusene og ble følgelig trukket ut av konkurransen om ordinære forskningsmidler. 23 søknader ble vurdert å ligge utenfor fagprofilen til den aktuelle komiteen og ble derfor ikke vurdert av komitemedlemmene. Dette er søknader som er feilklassifisert av søkerne selv under obligatorisk valg av faggruppe. Feilklassifiseringene er verifisert både administrativt og i fagkomiteene.

Helse Sør-Øst RHF har satt en øvre årlig grense for tildelingsbeløp per prosjektleder. Denne grensen er på 4,5 millioner kroner for 2023 og inkluderer både pågående og nye forskningsprosjekter. Videre gjelder grensen totalt for alle kategoriene i utlysningen.

De regionale helseforetakenes felles vurderingskriterier er lagt til grunn for vurderingen av søknader. Her inngår kriterier for vitenskapelig kvalitet og forventet nytteverdi for pasientbehandlingen, og disse tillegges lik vekt. Den faglige vurderingen er utført innenfor rammen av føringer for søknadskategoriene slik de er gjengitt på Helse Sør-Øst RHF's nettsider; <https://www.helse-sorost.no/helsefaglig/forskning> under lenken forskningsmidler.

Vurderingen av søknader er utført i seks vurderingskomiteer med høyt kvalifiserte, habile medlemmer som er rekruttert fra internasjonale og nasjonale forskningsmiljøer (vedlegg 1). Det er 15 kvinner blant de 38 komitédemedlemmene, og 87 prosent av medlemmene har tilknytning til utenlandske institusjoner. Den strategiske vurderingskomiteen for søknader innen prioriterte områder har bestått av medlemmer fra RHF-et, KTV og brukerrepresentant (vedlegg 1).

For den åpne tematiske utlysningsspotten, vurderes hver søknad først av to komitédemedlemmer og gis på denne bakgrunn en samlet skår. Søknadene med høyest skår (50 %) bringes deretter videre til en komité for diskusjon og rangering av søknadene i plenum. Rangerte søknader fra komiteene samles i en felles liste basert på prosjektenes skår, og denne listen utgjør innstillingen for den åpne tematiske utlysningen av 126 millioner kroner.

Søknader som omhandler de prioriterte områdene utenfor innstillingslisten for den åpne tematisk utlysningen og som har oppnådd høyere skår enn gjennomsnitt i den aktuelle komiteen, er gått til den strategiske vurderingskomiteen for søknader innenfor prioriterte områder («strategisk komité»). Innstilling i denne komiteen er basert på en samlet vurdering av hvor godt søknadene besvarer prioriteringene.

Helse Sør-Øst RHF's konsernrevisjon har deltatt i kvalitetssikring av søknadsprosessen på systemnivå, og det er gjennomført møte med Enhet for forskning og innovasjon 17. november 2022 (vedlegg 2).

Regionalt forskningsutvalg i Helse Sør-Øst har behandlet føringer for søknadsprosessen og ga i møte 30. november 2022 sin tilslutning til gjennomføringen av denne. Samarbeidsorganet for forskning, innovasjon og utdanning i Helse Sør-Øst behandlet i møte 25. november 2022 innstillingen for tildeling av forskningsmidler for 2023 og sluttet seg til denne (vedlegg 4).

Innstilling av søknader om regionale forskningsmidler for 2023

I alt er 78 søknader innstilt til støtte etter åpen tematisk utlysning av konkurranseutsatte regionale forskningsmidler for 2023 (vedlegg 3a).

Årets utlysning har også inkludert en avsetning på inntil 10 millioner kroner til fire prioriterte områder. Søknader om prioriterte midler er innlevert i et eget løp under søknadsprosessen, men er vurdert av fagkomiteene for vitenskapelig kvalitet og forventet nytteverdi med prosess som beskrevet ovenfor. Med dette er 9 533 000 kroner foreslått tildelt prosjekter innen tre av fire prioriterte områder (vedlegg 3b). For området digitale behandlingsformer innen psykisk helsevern ble det ikke tildelt prioriterte midler, da det ikke ble funnet egnede prosjekter for tildeling. Det bemerkes imidlertid at området oppnådde tildelinger innen tematisk åpen utlysning med prosjekter av svært høy rangering. De øvrige områdene fikk følgende fordeling: pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring (3 prosjekter), helsekompetanse (4 prosjekter) og nye arbeidsformer og ny arbeids- og oppgavefordeling i pasientbehandling (1 prosjekt). I tillegg ble ni prosjekter, klassifisert av prosjektleder/søker til å være innen prioriterte områder, innstilt til støtte i den åpne delen av utlysningen.

Det innstilles følgelig totalt 86 prosjekter for tildeling av regionale forskningsmidler med oppstart i 2023. Ventelisten inneholder 21 rangerte søknader (vedlegg 3c) som vil benyttes i henhold til rangeringen dersom det i løpet av 2023 blir tilbakeført tildelte midler, eller dersom prosjektleder ikke ønsker å motta forskningsmidler etter innstilling.

Tabell 1 viser oversikt over antall søknader og andel innstilte prosjekter. Det framgår av tabellen at en femtedel av søknadene ble innstilt til støtte. Suksessraten er høyest for søknader fra ikke-universitetssykehusene.

Tabell 1. Oversikt over søknader om regionale forskningsmidler for 2023 – åpen tematisk utlysning og prioriterte områder.

Helseforetak/sykehus	Antall vurderte søknader (%)	Antall innstilte søknader i alt (%)	Andel innstilte søknader - %	Innstilt beløp i tusen kroner i alt (%)
Universitetssykehus	329 (76,3)	64 (74,4)	19,5	108 693 (80,2)
Øvrige sykehus (ikke-universitetssykehus)	102 (23,7)	22 (25,6)	21,6	26 832 (19,8)
Totalt	431 (100)	86 (100)	20,0	135 525 (100)

Fordelingsvirkninger av innstillingen

Fordelingen av innstilte prosjekter per helseforetak/sykehus er vist i tabell 2.

Tabell 2. Antall søknader innstilt til støtte per helseforetak/sykehus - åpen tematisk utlysning og prioriterte områder.

<i>Søkerinstitusjon</i>	<i>Antall innstilte søknader åpen utlysning</i>	<i>Beløp - tusen kroner</i>	<i>Antall innstilte søknader prioriterte områder</i>	<i>Beløp - tusen kroner</i>
Akershus universitetssykehus HF	5	9 708		
Oslo universitetssykehus HF	53	91 902	6	7 083
Sykehuset i Vestfold	2	2 450		
Sykehuset Innlandet HF	2	2 575		
Sykehuset Østfold HF	4	5 390		
Sørlandet sykehus HF	2	1 226		
Vestre Viken HF	2	2 450		
Diakonhjemmet Sykehus AS	8	10 291		
Lovisenberg Diakonale Sykehus			1	1 225
Frambu kompetansesenter for sjeldne diagnose			1	1 225
Totalt	78	125 992	8	9 533

Søknader fra i alt 10 ulike helseforetak/sykehus og private institusjoner er innstilt til støtte. Det er utlyst midler i tre ulike søknadskategorier og tabell 3 viser antall søknader innstilt per søknadskategori samlet sett for den åpne tematiske utlysningen og prioriterte områder. De prioriterte midlene fordeler seg mellom doktorgradsstipend (6), postdoktorstipend (1) og Åpen prosjektstøtte (1). Merk at søknadskategorien Åpen prosjektstøtte også kan inneholde elementene doktorgrads-, postdoktor- og/eller forskerstilling.

Tabell 3. Antall søknader innstilt til støtte per søknadskategori – åpen tematisk utlysning og prioriterte områder.

<i>Søknadskategori</i>	<i>Antall vurderte søknader</i>	<i>Antall innstilte søknader</i>	<i>Beløp - tusen kroner</i>
Doktorgradsstipend	205	34	33 182
Postdoktorstipend	79	18	19 397
Åpen prosjektstøtte	147	34	82 946
Totalt	431	86	135 525

Ved innsending av søknad om regionale forskningsmidler, blir søknaden klassifisert av søkerne selv til én av fire faggrupper. Klassifiseringen er styrende for søknadenes fordeling til komité for vurdering. Fordeling etter faggruppe for antall vurderte og innstilte søknader er gjengitt i tabell 4.

Tabell 4. Antall søknader innstilt til støtte etter faggruppe – åpen tematisk utlysning og prioriterte områder.

<i>Faggruppe</i>	<i>Antall vurderte søknader</i>	<i>Antall innstilte (%)</i>	<i>Andel innstilte (%)</i>	<i>Beløp tusen kroner (%)</i>
Klinisk somatisk forskning	154	31 (36,0)	22,1	47 823 (35,3)
Biomedisinsk forskning med translasjonsperspektiv	181	27 (31,4)	14,9	53 116 (39,2)
Klinisk forskning innen psykisk helse og rus/avhengighet	47	16 (18,6)	27,7	17 326 (12,8)
Helsetjenesteforskning, forskning innen folkehelse, helseøkonomi mm	49	12(14,0)	25,4	17 260 (12,7)
Totalt	431	86 (100)	20,0	135 525 (100)

Midler til prioriterte områder er fordelt på tre faggrupper: Helsetjenesteforskning (2), klinisk somatisk forskning (3) og forskning innen psykisk helse (3).

Innstillingslisten for 2023 omfatter blant annet flere tildelinger til klinisk forskning innen kreftområdet og mental helse. Listen inneholder også prosjekter der det inngår forskning på ulike problemstillinger knyttet til aldring i tillegg til flere studier fokusert på evaluering av kirurgiske prosedyrer.

Tabell 5. Suksessrate prosjekter med kvinnelig prosjektleder versus mannlig prosjektleder – åpen tematisk utlysning og prioriterte områder.

	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
Andel av søknadene med kvinnelige prosjektleder	45,1	44,0	43,1	41,6	49,2
Andel av tildelinger	44,0	42,3	27,7	38,8	46,5
Suksessrate kvinner	17,5	18,6	10,0	14,9	18,9
Suksessrate menn	18,2	20,0	19,7	16,8	21,0

3. Administrerende direktørs anbefaling

Årets søknadsprosess har vært åpen, godt dokumentert og faglig forsvarlig gjennomført. Transparens og habilitet oppfattes å være ivaretatt, jf. erklæring fra konsernrevisor (vedlegg 2).

De innstilte prosjektene er av vurderingskomiteene vurdert å være av høy vitenskapelig kvalitet og med stor nytteverdi for pasientbehandlingen. Årets tildeling vitner om stor tematisk bredde i forskningen og inkluderer prosjekter fra helsetjenesteforskning, epidemiologi og psykisk helsevern til evaluering av behandlingsmetoder som kneprotesekirurgi og kirurgi ved hoftebrudd. Administrerende direktør vil understreke forskningens betydning i videreutvikling og kvalitetsforbedring av tjenestene.

I alt åtte prosjekter innen prioriterte områder har oppnådd innstilling med en samlet tildeling på nesten 10 mill. kroner. Disse søknadene er håndtert av en egen strategisk vurderingskomite. Prosess for identifikasjon av fagområder for prioritering følges også for neste års utlysning med beslutning i styrets april møte.

I tillegg til hovedutlysningen, er det også gjennomført strategiske utlysninger for 2023 med basis i avsatte regionale forskningsmidler, jf. sak 94-2019. Disse har blant annet gitt rom for tildeling av 4,9 millioner kroner til prosjekter ved ikke-universitetssykehusene for 2023. Disse tildelingene kommer i tillegg til hovedutlysningen for 2022 og er i samsvar med regionale forskningsstrategiske mål. Vurderingsprosessen for tildeling av forskningsmidler til prosjekter ved ikke-universitetssykehusene ble avsluttet 13. september 2022.

Administrerende direktør anbefaler at styret slutter seg til innstillingen vedtatt i Samarbeidsorganet for forskning, innovasjon og utdanning i Helse Sør-Øst om fordeling av det øremerkede tilskuddet fra Helse- og omsorgsdepartementet og vedtar tildeling av regionale, konkurranseutsatte forskningsmidler for 2023 i samsvar med innstillingen.

Videre anbefaler administrerende direktør at styret slutter seg til innstilling og tildeling av regionale forskningsmidler til prosjekter innen prioriterte områder, jf. styresak 29-2022.

Trykte vedlegg:

1. Sammensetning av vurderingskomiteene
2. Bekreftelse fra konsernrevisor
- 3a. Individuell innstillingsliste – åpen tematisk utlysning (utsatt offentlighet til etter styrebehandling)
- 3b. Individuell innstillingsliste – prioriterte områder (utsatt offentlighet til etter styrebehandling)
- 3c. Individuelle ventelister (utsatt offentlighet til etter styrebehandling)
4. Innstillingsvedtak i Samarbeidsorganet fra møte 25. november 2022

Utrykte vedlegg:

1. Utlysningstekst med omtale av søknadskategorier:
<https://helse-sorost.no/helsefaglig/forskning/forskningsmidler/utlysning-av-regionale-forskningsmidler>